

Notat

Kultur- og fritidspolitik for Københavns Kommune

13. december 2022

Forord

København er en kulturhovedstad. Vi har en særlig blanding af historiske byrum og arkitektur, et stærkt foreningsliv og en bred palette af spændende kulturtilbud indenfor musik, kunst, sport, gastronomi og historie. Og en atmosfære af sammenhold, tolerance og engagement, der gør byen til noget særligt.

Det levende byliv gør København til et attraktivt sted at bo, stifte familie og blive gammel, og er en vigtig styrke i konkurrencen om at tiltrække talenter og investeringer til Danmark. Samtidig gør bylivet København til en spændende destination, hvor besøgende fra nær og fjern kommer for at opleve hemmelighederne bag ét af verdens lykkeligste folkefærd.

I dag er København i rivende udvikling. Det seneste årti er byen vokset med ca. 10.000 nye københavnere årligt. Og ser vi fremad, kan vi forvente ca. 8.000 nye borgere om året de næste ti år. Væksten giver en unik mulighed for at løfte kultur- og fritidsområdet og sætte et varigt aftryk på Københavns udvikling. Væksten stiller dog samtidig krav til os, hvis vi skal bevare byens sammenhængskraft, og fortsat stille gode fritidstilbud til rådighed for alle københavnere i takt med at byen vokser.

Med muligheder følger også dilemmaer. Vi skal finde plads til de nye borgere i vores tilbud, samtidig med at der er pres på vores faciliteter og rift om pladsen i byen. Vi skal sikre hyggelige omgivelser og mødesteder, men samtidig bevare byens puls og give plads til at vi bliver flere om at dele byen. Vi skal levere på Københavns ambitiøse klimamål og stadig holde aktivitetsniveauet oppe. Og vi skal sikre byliv i de nye boligområder uden at glemme de gamle.

Med kultur- og fritidspolitikken sætter vi i Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsudvalg ord på, hvor vi især vil sætte ind for at udvikle området i perioden 2023 – 2026.

God læselyst.

Mia Nyegaard

Borgmester- og Direktionssekretariat

Københavns Rådhus, Rådhuspladsen 1
1550 København V

E-mail
HV6R@kk.dk

EAN-nummer
5798009780515

Om kultur- og fritidspolitikken

Politikken er skrevet til dig, der som københavnere, virksomhed, organisation eller forening ønsker indblik i, hvad vi i udvalget vil arbejde for.

Kultur- og fritidslivet i København er mangefacetteret og favner bredt – fra foreningsdrevne idrætstilbud i hverdagen til eksperimentalteater, gadefestivaler og nichesport. Vi har valgt at skrive politikken sådan, at den fremhæver, hvor vi fra udvalgets side særligt ønsker at sætte vores aftryk i denne valgperiode, og politikken er derfor *ikke* en gennemgang af hele kultur- og fritidsområdet fra A til Z.

Vi har delt politikken op i seks temaer, der beskriver vores ambitioner overfor forskellige målgrupper, og hvad København skal kunne som hjemby for københavnere og som hele Danmarks hovedstad.

Politikken er et arbejdsprogram. Nogle tiltag kræver mere viden og nye investeringer, mens andre kan nås indenfor de eksisterende rammer og ved at ændre måden forvaltningen arbejder på. Indsatsen på de enkelte områder vil foregå i dialog med de mange partnere og interessenter på kultur- og fritidsområdet samt i dialog med medarbejderudvalget.

Temaerne er følgende:

1. For fællesskabet: Vi vil understøtte fællesskaber gennem oplevelser og tilbud til de mange, der kan og vil.
2. For de oversete: Vi vil sikre, at aktiviteter og tilbud når ud til dem, som ikke selv kommer til os.
3. For talenterne: Vi vil skabe muligheder for byens talenter, og en scene hvorfra de kan inspirere andre.
4. For byen: Kultur og byliv skal være den lim, der gør en samling bygninger til en levende bydel.
5. For hovedstaden: København skal give næring til nicherne, nørderne og nationens stoltheder.
6. For organisationen: Indsatsen kræver en moderne og digital forvaltning, der samarbejder med idræts- og kulturlivet i byen.

For fællesskaberne

Foreningslivet og breddeidrætten er en grundpille i samfundet og afgørende for københavnernes sundhed og trivsel. Foreningerne samler københavnernes og fremmer mødet på tværs af generationer og kulturelle skel.

København vokser hurtigt – og der er en stor løbende udskiftning i byens befolkning. Hvert år flytter mere end 50.000 borgere ud af København, og samtidig flytter godt 50.000 nye borgere ind til byen – tit for at starte på et nyt studie eller job. De seneste ti år er københavnernes i gennemsnit blevet yngre, kommer fra en bredere palette af kulturelle baggrunde og er økonomisk bedre stillet. Og der fødes børn i byen som aldrig før.

Vi skal sikre kultur- og fritidstilbud af en høj kvalitet for alle og tage godt imod de mange, der vælger at bo i byen. Hvad end man kommer fra Skive eller Iran, skal det være let at falde til og dyrke sine interesser både i og uden for foreningslivet. Samtidig skal vi være sikre på, at vi har de tilbud, der matcher københavnernes demografi og fritidsvaner.

Det kræver plads og nye investeringer, hvis vi skal stille gode tilbud til rådighed, mens byen vokser. Og vi skal blive bedre til at udnytte kommunens bygninger og områder til mødesteder efter arbejdstid.

Gode fællesskaber er dog ikke kun et spørgsmål om lokaler. De seneste år har frivilligheden været på tilbagetog, og særligt efter COVID-pandemien har der været udfordringer med at finde frivillige nok, hvad end man taler fodboldtrænere eller bemanding af festivalernes madboder. Vi vil se, hvad kommunen kan gøre for at vende udviklingen og understøtte et mere robust foreningsliv.

Endeligt vil vi gøre en særlig indsats for at løfte kultur- og fritidsområdet overfor byens børn. Mulighed for at udfolde sig er vigtigt for det gode barneliv, og for at man fortsætter som aktiv, når man vokser op. Vi vil se, hvordan vi kan løfte kultur- og fritidslivet for børnene i byen og bruge skolen som bro til fritidslivet. Børn skal møde forskellige tilbud i løbet af deres barndom, og have mulighed for at udforske deres egne evner tidligt.

Kultur- og fritidsudvalget vil i denne valgperiode:

- Vedtage en vedligeholdelsesplan for kultur- og idrætsfaciliteter
- Forbedre byens børnebiblioteker og arbejde videre med at øge svømmehalskapaciteten
- Udarbejde en investeringsplan og opstarte en fondsdialog som supplement til anlægsprojekterne i Idrætsmilliarden
- Kortlægge potentialer og udfordringer for rekruttering af frivillige på idrætsområdet
- Udarbejde en plan for nye internationale borgeres brug af byens kultur- og fritidstilbud
- Introducere børn og unge til kultur- og fritidsmulighederne gennem bl.a. daginstitutioner, skoler, KKFO'er, og klubber

For de oversete

Kultur og idræt har et unikt potentiale som løftestang på det sociale område, for integrationen og for at skabe glæde og trivsel hos københavnere med særlige behov.

Traditionelt er det rige danske foreningsliv et sted, hvor børn og unge, voksne og ældre mødes på tværs af baggrund, vilkår og sociale skel. Man bruger andre evner end i klasseværelset eller arbejdspladsen, og har mulighed for at spille en anden rolle end til dagligt. Man kan få nye venner, oplevelser og opbygge selvværd, hvad end det er til spejder, gymnastik, fodbold, musik, rollespil eller billedkunst.

Vi ønsker, at kultur- og fritidsområdet generelt bliver bedre til at række ud til de borgergrupper, der ikke kommer til os af sig selv. Det kan være børn, som ikke har forældre, der er med fra sidelinjen og hjælper med alt fra kørsel og kagebagning til kontingentbetaling. Eller udsatte borgere og ensomme ældre, der ikke har overskud til at opsøge tilbuddene.

Vi ønsker mere viden om, hvordan vi kan bryde barriererne, og nå flere københavnere, der af den ene eller anden grund ikke er en del af et aktivt fritidsliv i dag. Det kan handle om sammensætningen af vores tilbud, så de matcher forskellige interesser, tidspunkter og sprog. Om de kanaler vi bruger for at nå folk. Og om at flytte aktiviteter fysisk ud til de steder, hvor der er mest brug for dem.

Samtidig ønsker vi fokus på rummeligheden i de tilbud som kommunen støtter. Det handler om inklusion og integration. Og om respekt for forskellige livsanskuelser, udseende, køn, seksualitet mv.

Endelig er der – helt bogstavelig – mange forhindringer i en gammel by som København, når det kommer til at sikre tilgængelighed til vores tilbud. Vi vil arbejde for at løfte handicapvenligheden på kultur- og fritidstilbuddene i København.

Kultur- og fritidsudvalget vil i denne valgperiode:

- Kortlægge barrierer og motivation for deltagelse og engagement i kultur- og fritidslivet.
- Udarbejde en plan for kunst og kultur i udsatte boligområder
- Udarbejde en plan for bedre tilgængelighed og adgang for personer med handicap og for ældre
- Udnytte kulturlivets mangfoldige aktiviteter til at tilbyde flere en fod indenfor på arbejdsmarkedet - fx gennem det sociale frikort.
- Videreudvikle metoder og idrætssociale indsatser, der inkluderer udsatte børn og voksne i foreningslivet.

For talenterne

Der findes talenter blandt byens kunstnere og idrætsudøvere, der har evner ud over det sædvanlige, og som har potentiale til at nå helt ud på verdensscenen eller gøre deres passion til en karrierevej. Vi skal skabe muligheder for at finde og dyrke talenterne tidligt. Og vi skal bringe eliten frem på scenen, så de få kan inspirere de mange og skabe begejstring.

Skal vi skabe bedre rammer for eliteidræt og talentudvikling, skal vi være til stede i de områder, hvor der er gode træningsmiljøer. Vi skal væk fra en tilgang, hvor vi prøver at samle og opdyrke talenterne ét sted. Vi skal ikke bygge separate faciliteter alene til elitesport, hvor man isolerer talentudviklingen fra den almindelige træning, men understøtte robuste forenings- og træningsmiljøer, hvor talenterne kan spire og inspirere.

Kultur- og fritidsudvalget vil i denne valgperiode:

- Udarbejde en eliteidrætsredegørelse, en plan for talentudvikling i København samt starte en dialog med Team Danmark om København som eliteidrætskommune
- Indlede et samarbejde med hovedstadskommunerne om specialfaciliteter
- Etablere specialfaciliteter, hvor flere foreninger samles under ét tag
- Udarbejde en kulturvision for Kødbyen, der vil skabe plads til flere kunstnere og kreative talenter
- Kortlægge værksteder, øvelokaler og prøvescener for kulturelle vækstlag og kreative erhverv
- Understøtte det kulturelle kredsløb blandt byens vækstlag ved rådgivning og faciliteter

For byen

Kultur og byliv er det, der gør en samling bygninger til en levende by.

I takt med at byen vokser, har vi en stor opgave med at tænke kultur og fritidsaktiviteter ind i de nye bydele fra start, og understøtte liv og aktivitet mellem bygningerne. Nordhavn, Godsbanen og Østhavnen forventes at blive åbnet som de næste store byudviklingsområder i København. Her skal vi bygge videre på de kvaliteter og kulturmiljøer, som allerede findes i de gamle industriområder, og reservere rum til byliv og bevægelse, så pladsen ikke først skal findes, når folk er flyttet ind.

I år er det 20 år siden, at den første badezone åbnede på Islands Brygge. Siden da er aktiviteterne i havnen eksploderet. Vi har godt 42 kilometer havnekaj med kulturinstitutioner, spisesteder og havnebade, og den gamle industrihavn er i dag byens blå park. Vi vil videre af den vej og åbne mere af havnen til rekreativ brug, hvad end man taler badning og vandsport eller liv langs kajkanten.

Byudviklingsområderne og brug af havnen fylder meget i debatten om byen i dag, fordi det er områder, hvor der skal ske noget nyt. For os er det vigtigt også at have fokus på at sikre et rigt kultur- og fritidsliv i *hele* byen, så det er muligt at være aktiv, uanset hvor man bor.

Mange af de store kulturinstitutioner er samlet i det historiske København i Indre By. Vi vil videre med at udvikle området til et egentligt Kulturkvarter, hvor den samlede oplevelse af bydelen bliver til mere end blot de enkelte institutioner. Samtidig vil vi se på, hvordan vi får mere aktivitet helt ud til kommunegrænsen, og hvordan vi sammen med de lokale kræfter bliver bedre til at bruge byens kulturhuse, biblioteker og institutioner som samlingspunkter og mødesteder i de enkelte bydele.

Kultur- og fritidsudvalget vil i denne valgperiode:

- Udarbejde en idrætsplan for at få flere fysisk aktive københavnere
- Udarbejde en plan for kulturhuse og biblioteker som samlingspunkter i de enkelte bydele
- Screene kultur og idræt i Østhavnen, Nordhavn og Godsbanen forud for Kommuneplan 2024
- Screene lokationer til midlertidige byrum til kultur- og fritidsliv, og mulighederne for øget anvendelse af "mellemliv" i byen.
- Screene mulighederne for yderligere aktiviteter i Københavns Havn
- Videreudvikle Kulturkvarteret i Indre By

For hovedstaden

Rollen som Danmarks hovedstad forpligter. København har en befolkningsstørrelse, der gør det muligt at opdyrke et publikum og en talentmasse indenfor stort set alle områder. Vi skal

bruge Københavns størrelse og tyngde til at skabe international opmærksomhed om det danske kulturliv og til at løfte events i verdensklasse.

Turismen og kulturlivet understøtter hinanden. Kulturoplevelser er blandt de vigtigste rejsemål for internationale storbyturister og skaber indtægter i byens museer, festivaler, teatre og spillesteder – såvel som arbejdspladser på hoteller, restauranter og butikker. Københavnerne får flere muligheder lige foran hoveddøren, fordi der er mange andre, der også bruger penge på kulturlivet i København.

Klimakrisen udfordrer vores levevis, og som hovedstad har København et særligt ansvar for at vise vejen frem til en mere bæredygtig adfærd. Kultur er hvordan vi lever nu og i fremtiden. Vi forventer, at kultur- og fritidslivet inddrager spørgsmålet om bæredygtighed i deres aktiviteter, uden at vi som politikere skal vise hvordan. I takt med at turismen genoprettes efter COVID-19-pandemien, vil vi arbejde for at udvikle turismen, så den både bliver mere bæredygtig og klimavenlig, og samtidig spredes bedre ud i løbet af året og geografisk i hovedstadsområdet.

Endeligt er København er hjemby for mange af de statslige kulturinstitutioner. Det Kongelige Teater, Nationalmuseet, Charlottenborg, Operaen og Statens Museum for Kunst er alle vigtige vartegn for København, og vi har en gensidig interesse i at de trives. Vi vil undersøge, hvordan vi kan styrke samarbejdet, og om vi fra byens side kan gøre mere for at skabe synlighed og geare de enkelte institutioners aktiviteter.

Kultur- og fritidsudvalget vil i denne valgperiode:

- Indgå partnerskaber med de statslige institutioner i København
- Udvikle turismeinformationen i Copenhagen Visitor Service, så gæsterne får glæde af en større del af hovedstadsområdet med respekt for bæredygtig og balanceret turisme
- Understøtte tiltrækning og afvikling af megaevents samt tilbagevendende signaturevents og festivaler i topklasse

For Organisationen

Med cirka 1.600 ansatte er vi Danmarks største Kultur- og Fritidsforvaltning. Vi har en lokalt forankret organisation, der dækker hele København, og som har fingeren på byens puls.

Mange initiativer løftes i samspil mellem kommunen, organisationer, foreninger, fonde, kommercielle aktører og mange flere. Det kræver en åben og udadvendt organisation at understøtte kultur- og fritidslivet i København.

For mange foreninger og frivillige er Kultur- og Fritidsforvaltningen en vigtig samarbejdspartner. Det gælder eksempelvis hjælp i forhold til støtte, lokaler, tilladelser, information og vejledning. Vi ønsker en forvaltning, der går så langt som muligt for at støtte byens ildsjæle og hjælpe dem godt på vej med deres projekter fra ide til aktivitet.

Kultur- og fritidsudvalget vil i denne valgperiode:

- Sikre bedre brugerrejser for borgere, foreninger og kulturaktører i kontakten med forvaltningen
- Arbejde videre med digitalisering og selvbetjening under hensyn til tilgængelighed for borgerne
- Sikre aktuel viden om målgrupper, så forvaltningens fagligheder skaber relevante faciliteter, tilbud og aktiviteter
- Styrke brug af data og analyser på kultur- og fritidsområdet
- Styrke den fælles formidling og markedsføring af de mange kultur- og fritidstilbud, så flere københavnere kender til og bruger vores tilbud